

(המשך מעמוד 27)

הישוה את נאומו של בגין, בעת העימות, לחריקת דלת חלודה. אחרים היו מוכנים לפרוש וללכת אחרי יאיר.

ילין-מור, שהגיונו הקר לא ידע גבולות וסייגים, נמנה עם הצעירים שהלכו אחרי יאיר. זה ניגש לאירגון פעולה שנועדה לחולל מהפכה: גיוס ואימונם של רבבות צעירים יהודיים בפולין, הבאתם באוניות לחופי ארץ-ישראל וכיבוש הארץ בכוח. לשם כך התקשר עם האצילים האנטי-שמיים שעמדו בראש הצבא הפולני, ששמחו לקראת האפשרות של הסתלקות היהודים מארצם. הוא השיג מהם נשק ומיתקני-אימונים.

מילחמת-העולם, שז'בוטינסקי לא רצה להאמין כי תפרוץ — שמה קץ לתוכנית זו. הוא גם גרמה לפרלוג בין נאמני ז'בוטינסקי ונאמני יאיר.

ז'בוטינסקי סבר כי יש לרכוז את כל הכוחות למיגור היטלר. לכן ציווה על אצ"ל להפסיק את כל הפעולות נגד היטלר הבריטי בארץ. אצ"ל החל משתף פעולה עם הבריטים נגד יסודות ערביים פרוגרמניים (למשל בעיראק, שם נהרג דוד רזיאל בשרות הבריטים) וגם נגד הקומוניסטים בארץ (שהתנגדו במשך שנה וחצי למילחמה, עד לפלישת הנאצים לברית-המועצות).

השקפתו של יאיר היתה הפוכה. הוא קבע כי יש רק יעד אחד: לסלק את הבריטים מהארץ. כל האמצעים היו כשרים בעיניו להשגת מטרה זו. לדעתו, ככל שבריטניה עמדה להיחלש במילחמה, כן ייטב. מכיוון שאויבי האוייב הם בעלי-ברית פוטנציאליים, מותר היה להתקשר עם אויביה של בריטניה ולהשיג מהם עזרה. אויבי הבריטים היו, כמובן, האי-סלקים והגרמנים.

הזכוב והכיל

ע' ד רקע זה התפלג אצ"ל ביוני 1940, כאשר אנשי רזיאל טוענים כי יאיר

מוכן לשרת את הנאצים, ואנשי יאיר טוענים כי רזיאל הוא סוכן האינטליגנציה הבריטי. כאשר הגיע ילין-מור לארץ, בראשית 1941, הצטרף מייד ליאיר, הפך עוזרו הראשי, איש-אמונו ויועצו. יאיר הטיל עליו

מנחם בגין בהלווייה ראש מגולה אחרי המעצר

משימה היסטורית: לחזור לאירופה הכבושה, למצוא ברומניה מגע עם הגרמנים, להציע להם שיתוף-פעולה עם המחתרת העברית נגד הבריטים. אולם סידרי-המחתרת היו אז לקויים. ילין-מור נתגלה על-ידי הבריטים בסוויזה, בדרך לאירופה, ונעצר.

כעבור שנה נהרג יאיר בשנת 1940 עיניו המישטרה הבריטית כי דירת-גג בדרום תל-אביב, וילדיו מור העצור הפך המנהיג המדיני ומעצב-דרכה של דח"י. כאשר ברח ממעצרו, כבר היה בורר

אדמת מצריים, בא הדבר גם לשמש דוגמה לנוער המצרי, ששנא את הבריטים, ולקץ רואו לו לשתף פעולה עם המחתרת העברית. שני מבצעי-הפעולה, אליהו ביתר צורי ואליהו חכים, נאמו בבית-המישפט המצרי על מילחמת-השיחור, הודיעו ש"אינם פועלים למען הציונות אלא למען שיחרור הארץ מעול האימפריאליזם. הם הפכו גיבורי הנוער המצרי דאז, בני דורו של גמאל עבד-אל-נאצר ואנוור אל-סאדאת."

בעוד שאצ"ל נקט קו אנטי-ערבי קיצוני, והמפ"ח לשינואת הי ערבים כנגד פירסומיו ומעשיו, החל דח"י מגויס ערבים לשורותיו ו"נעזר בהם בפעולות חשובות. הכפר אכינוש הפך אחד ממיבצריו.

לידתו של "מינשר"

ביום סברו שכל אלה אינם אלא מעשים ועמדות טאקטיים. הם טעו. ילין-מור גיבש השקפה אמיתית ומקיפה —

בסוור ביוון

"בעוד רגע יאסרו את כולם..."

עם הבת דורית

מיסמכים במגירת השגרירות

ילין-מור ושמיר (1949) * "דיספרופורציה עצומה" ?

היו לו אשליות לגבי מהות המישטר בה. עוד בראשית מילחמת-העולם, כאשר פנו אליו סוכנים סובייטיים בוולנה והציעו לו שיתוף-פעולה כדי להכין מחתרת פרו-סיונית לקראת פלישת הגרמנים, השיב להם ילין-מור (כפי שסיפר לי לא-פעם): "זכוב אינו עושה ברית עם פיל. אנחנו מופקרים כאן לחסדים שלכם, וכל ברית בינינו פירושה שנהפוך לסוכנים שלכם. אם אתם רוצים לנהל משא-ומתן על ברית אמיתית, פנו לאירגון שלנו בארץ-ישראל." עתה הבין ילין-מור שהגויעה הי שעה דברית. ב-1940 פזל יאיר די עבר הגרמנים, שהיו כאותה שעה האוייבים העיקריים של בריטניה. ב-1944 החל ילין-מור שודח מכתיבים לעבר ברית-המועצות, שהפכה עתה המתחרה העיקרית של הבריטים.

לח"י קבע סיגנון חדש. על הכוונת לא היה עוד "השילטון הנור", נוסח אצ"ל. אלא "האימפריאליזם הבריטי". משם הוביל צעד נוסף לעבר המילחמה ב"אימפריאליזם" בכלל. משם הגיע לתפיסה מדינית מגובשת, בעלת משמעות גלובלית. "הניטרי ליציה של המיזרח התיכון" סיסמה ש"הופרחה לראשונה על-ידי לח"י. מכיוון שכל המיזרח התיכון היה אז בידי מדינות המערב, היתה סיסמה זו צריכה לקסום לי-שליטי מוסקווא.

כאותה שעה גם החל ילין-מור לתפוס את השיבות ההתפתחויות במרחב עצמו, שמנהיגו אצ"ל, ו"מנהיגו ה"היישוב המאורגן", התעלל מו מהן כלי. הוא הבין את הי צורך ליצור קשרים עם גורמים ערביים.

רצח הלורד מוין בא לשרת את כל המגמות האלה. הפגיעה בנציג המדיני הי עיקרי של האימפריה הבריטית במרחב באה להרשים את מוסקווא ברצינות המאי בק של לח"י. מכיוון שהדבר נעשה על

* באסיפה של רשימת הלוחמים, ב" בחירות לכנסת הראשונה.

יצחק שמיר ליד גופת ילין-מור

ה"כיסרונות הגדולים לא מצאו את האפיק..."